

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра китайської філології

Курсова робота з китайської філології

на тему:

**СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЄСЛІВНИХ
РАХІВНИХ СЛІВ В СУЧАСНІЙ КИТАЙСЬКІЙ МОВІ**

Студента групи Пкит 10-19
факультету східної і слов'янської
філології
денної форми навчання
Освітньої програми
Китайська мова і література та переклад,
західноєвропейська мова
Спеціальності 035 Філологія
Спеціалізації 035.065 Східні мови та
літератури
(переклад включно), перша – китайська
Пономаренка Антона Олександровича

Науковий керівник:

к. філос. н., доц. Беля В. В.

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. РАХІВНІ СЛОВА ЯК ОБ’ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ.....	5
1.1. Поняття рахівного слова та його зміст в сучасній лінгвістиці.....	5
1.2. Дієслівне рахівне слово та його особливості як виду рахівних слів.....	10
Висновки до Розділу 1.....	15
РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЄСЛІВНИХ РАХІВНИХ СЛІВ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ.....	16
2.1. Функціональна типологія дієслівних рахівних слів китайської мови.....	16
2.2. Структурно-семантичні особливості рахівних слів дієслова в китайській мові.....	22
Висновки до Розділу 2.....	25
ВИСНОВКИ.....	26
АНОТАЦІЯ.....	28
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	29

ВСТУП

Унікальність китайської мови як в усній, так і в письмовій формах полягає в тому, що, розглядаючи її як етнокультурний феномен, у ній можна знайти відображення духовної та матеріальної культури, яка безперервно проіснувала понад дві тисячі років. Етнічний менталітет та культура китайського народу знаходять своє відображення у мовній свідомості, зберігаючи при цьому окремі мовні елементи протягом тисячоліть.

Класифікатори в китайській мові — це особливий вид лексики, який цікавий не лише мовознавцям, а й етнографам, історикам, культурологам. Класифікатори відображають результат пізнання світу та розкривають культурно-історичні особливості нації.

Класифікатори служать не лише для того, щоб вказати на кількісні відносини «числівник + лічильне слово + іменник», а й на стилістичні особливості, ставлення автора до теми висловлювання, а також дуже часто — на діалектну групу, до якої належить автор.

Тому, однією з важливих особливостей китайської мови є наявність великої кількості рахівних слів. Вивчати рахівні слова важливо і необхідно не тільки іноземцями, але й самим китайцям, так як неправильне вживання в мові або письмі рахівних слів може привести до нерозуміння, а гарне їх знання дає можливість чітко, ясно і грамотно висловити свою думку

Актуальність роботи зумовлена постійним дослідницьким інтересом до дієслівних рахівних слів та їх особливостями та функціонуванням у китайській мові.

Об'єктом дослідження є дієслівні рахівні слова сучасної китайської мови.

Предметом дослідження є структурно-функціональні особливості дієслівних рахівних слів сучасної китайської мови.

Мета курсової роботи полягає в дослідженні структурно-функціональних особливостей дієслівних рахівних слів у сучасній китайській мові.

Досягнення поставленої мети передбачає розв'язання таких завдань:

- проаналізувати поняття рахівного слова та його зміст в сучасній лінгвістиці;

- описати рахівне слово дієслова та його особливості як виду рахівних слів;
- дослідити функціональну типологію дієслівних рахівних слів китайської мови;
- охарактеризувати структурно-семантичні особливості рахівних слів дієслова в китайській мові.

Методи дослідження. У роботі використано такі загальнонаукові методи, як описовий і метод спостереження, кількісний аналіз, за допомогою яких виявлено специфіку та особливості дієслівних рахівних слів у китайській мові, методи теоретичного аналізу і синтезу уможливили систематизацію й узагальнення зібраного матеріалу.

Структура та обсяг роботи: робота складається зі вступу, 2 розділів, списку використаної літератури (30 найменувань). Загальний обсяг курсової роботи становить 31 сторінки.

РОЗДІЛ 1. РАХІВНІ СЛОВА ЯК ОБ'ЄКТ НАУКОВОГО ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Визначення поняття рахівне слово та його змісту в сучасній лінгвістиці

Рахівні слова в граматиці мають свої функції та відносяться до так званих службових слів. Оскільки рахівні слова є відображенням категоризації світу предметів у мисленні, тому їх ще називають класифікаторами.

У своїх ранніх роботах Люй Шусян дає, визначає класифікатори терміном 单位指称 danwei zhicheng «мірні вказівні слова», пізніше позначає як 量词 liangci «мірні слова» (допоміжні іменники), Лі Децзін і Чен Мейджен визначають їх терміном 量词 liangci «мірні слова».

Проте у китайському термінові 量词 (liàngcí) відповідають принаймні два терміни в європейській лінгвістичній традиції — рахівне слово (в українській мові так часто використовується словосполучення рахівне слово, що тільки ускладнює ситуацію в термінології) / measure word і класифікатор / classifier.

Проте взаємовідношення між цими термінами залишаються невизначеними, то зазвичай західні дослідники користуються ними як абсолютними синонімами (Кірносова, 2011, с 13).

Китайський дослідник Ван Ляої у своїй роботі визначає наступне «При позначенні числа осіб або предметів у сучасній китайській мові між числівником і назвою предмета або особи додається іменник, що позначає одиницю рахунку (рахунковий іменник) 单位名词 danwei mingci».

Натомість синолог В. І. Горелов говорить про класифікатори 类别词 lei bieci наступне: «Класифікатори – особливий клас службових слів. Призначення класифікаторів – вказати до який смислової категорії відноситься іменник. Смислова ж категорія визначається в залежно від тієї чи іншої ознаки, властивості предмету, який позначає даний іменник».

Драгунов А. А. розглядає класифікатори ділячи їх на дві групи «слова, що позначають одиниці виміру, і слова, котрі їх не позначають». Натомість Солнцев О. О.

у своїй роботі «Введення в теорію ізолюючих мов» визначає дану категорію як «класифікатори», «лічильні слова», «одиниці виміру»(斐勇著, 2005).

Як вже було зазначено, рахівні слова присутні не у всіх мовах. Проте китайська мова відноситься до тієї когорти мов, у граматиці якої зустрічаються дані слова досить часто. Тому, якщо звернутися до історії розвитку рахівних слів у китайській мові, то виявиться, що в ній також можна виділити три етапи:

- до епохи Західної Чжоу (XXVIII ст. до н.е.), коли класифікатори були відсутні;
- від Західної Чжоу, коли з'явилися перші рахівні слова (匹, 夫, 两) до епохи Тан — поки відбувся бурхливий кількісний розквіт цієї частини мови;
- після епохи Тан, коли рахівне слово 个 почало функціонувати в якості універсального.

У старокитайській мові не було рахівних слів. Існує кілька різних пояснень їх появи, зокрема, необхідність надати певну категоризацію іменникам, хоча це і не є першоосновою їх появи. Швидше за все, основні причини їх появи полягають у наступному: В умовах нерозвиненості категорії числа рахівні слова відіграють роль вираження штучності чи одиничності предметів.

У сучасній китайській мові структури, що складаються з іменника з чисельним і класифікатором, що мають до нього, мають однаковий порядок компонентів. На першому місці стоїть числівник, за яким слідує класифікатор і іменник. Наприклад: 两条鱼 (liǎng tiáo yú) — дві риби.

Крім вказівки на штучність і одиничність, класифікатори грають важливу субстантивуючу роль (дають можливість іншим частинам мови переходити в розряд іменників). (Чу Пейжу, Цзинь Найлу 2002, с 56).

Відомо, що в давньокитайській мові числівники могли використовуватися просубстантивно. Потім вони втратили цю здатність і не виключено, що саме класифікатори стали надавати їм субстантивний характер, що полегшував їх зв'язок з іменниками, того чи іншого числівника (або вказівного займенника) до певного іменника, незалежно від того, названо саме іменник чи ні.

У відсутності числівника класифікатор, який вживається з іменником, робить його легше впізнаваним у мові. Цим самим і виділяється особлива функція китайських класифікаторів, які виступають як свого роду показники іменників.

Також потрібно зазначити, що з точки зору психології, функція класифікатора ↑ полягала в тому, щоб фіксувати тільки процес одночасного мислення про ціле і його частину, не зважаючи при цьому на жодні формальні особливості цілого чи частини. Тому ↑ сприймається швидше не як класифікатор, а як маркер ідентичності, про що свідчить і його семантична структура.

Правильне використання класифікатора відіграє важливу роль. Використання того або іншого рахівного слова зумовлюється характером предмета. Таким чином, предмети рахують не «штуками», а, зрозуміло, «місцями, екземплярами, шматками, смугами, гілками, персонами» і так далі, причому всі іменники цього класу вживаються з одним і тим же рахівним словом.

Є випадки, коли допускається вживання іменників з різними класифікаторами. Існують випадки, коли їх вживання буде вважатися помилкою. За рахунок цього є кілька варіантів розподілу класифікаторів на групи. Той чи інший поділ ґрунтується на підході автора до даного питання. Число груп всюди різне.

Так можна виділити найбільш поширені групи класифікаторів:

- Рахівні слова загального характеру;
- Рахівні слова, що означають форму предмета;
- Рахівні слова, що використовуються для позначення кількості разів;
- Назви груп людей;
- Назви предметів побуту;
- Іменники, що означають частину речовини чи предмету;
- Іменники, для позначення грошових одиниць;
- Класифікатори на позначення одиниць часу;
- Рахівні слова на позначення дій;
- Рахівні слова на позначення предметів одягу;
- Рахівні слова для транспорту;
- Рахівні слова на позначення тварин. (Задоеенко, Хуан Шуїн, 1993, ст 272)

Крім того, у китайській мові не тільки іменники, а й дієслова, можуть мати при собі рахівні слова, які (в поєднанні з числівниками) показують, скільки разів відбувається певна дія, підкреслюють інтенсивність того чи іншого явища.

Кількість спеціальних рахівних слів дієслів невелика, в основному найбільш часто вживаними є такі слова: 次 cì, 下 xià, 回 huí, 顿 dùn, 阵 zhèn, 场 cháng, 趟 tàng, 遍 biàn, 番 fān ...

Крім передачі значення одиничності і штучності класифікатори відіграють роль, що нагадує роль артикля в англійській мові. Поєднання чисельного і рахівного слова в китайській мові називається лічильним комплексом і жоден з його елементів не може вживатися самостійно, у функції окремого члена речення. Іншими словами, лічильний комплекс у синтаксичному сенсі є нероздільною конструкцією.

Спеціальні рахівні слова зазвичай не є лише словами, які виражають дію або зміну, крім цього вони ще включають широке лексичне значення, яке визначається контекстом. Дієслівні рахівні слова ставляться після дієслів і вказують на частоту вчинення дії.

У лінгвістиці також можна простежити активну зацікавленість Хе Цз'є у своїй монографії, присвяченій рахівним словам, у межах класу 量词 (liàngcí) вирізняє окрему групу 名量词 (míngliàngcí) — іменники в ролі рахівних слів [1, с. 81], тобто, власне, міроніми, і спеціально наголошує, що ці одиниці не є специфічними виключно для китайської мови, а зустрічаються й у багатьох інших мовах.

Відповідно, термін 量词 (liàngcí) він застосовує до решти рахівних слів, які вживаються з одиничними іменниками й аналогі до яких відсутні в інших мовах, що дає змогу поставити його у відповідність із прийнятим нами терміном класифікатор.

Варто вказати і про дослідження граматичних особливостей китайської мови, адже рахівні слова є її складовою і тому, дослідження частин мови також є важливим для розгляду даного питання. Так, до виходу в світ граматики Ма Цзяньчжуна «Ма ши вень тун» 马氏文通 в Китаї практично не було книг по граматиці, тому й не існувало поняття частини мови. Подальші дослідження граматики можна простежити у працях граматиста Ван Лі, Чжао Юаньженя, Лі Цзіньсі.

Так, наприклад, у роботі Ван Лі слова китайської мови розділені на одинадцять класів: іменники, дієслова, прикметники, числівники, рахункові слова, займенники, прислівники, прийменники, сполучники, службові слова і вигуки. У порівнянні з граматиною Ма Цзяньчжуна тут додалися числівники і рахівні слова.

Більшість китайських підручників не пояснюють необхідність використання класифікаторів у мові (напевне, для них вона сама собою зрозуміла). Однак європейські дослідники вивчали ці одиниці в когнітивному ключі, і тут перш за все слід назвати прізвища Тань Аошуан та Дж. Лакоффа.

Серед українських науковців варто виокремити дослідження А. С. Гордієнко «Лічильні слова як особливість китайської мови», де авторкою приділено увагу терміну «лічильні слова» та причинам їх появи, вивчена важливість використання рахівних слів у письмовій та усній мові, показані приклади використання рахівних слів з різними групами іменників, розглянуті види рахівних слів.

Низка статей Н. Кірносолової присвячені дослідженню рахівних слів китайської мови. Так, наприклад, у статті «Лічильні слова китайської мови у світлі концепції числа Ж. Піаже» висловлюється гіпотеза про те, що рахівні слова китайської мови можуть розглядатися як відображення психологічних процесів формування концепції числа в мозку людини.

Авторка наводить приклади, що оскільки формування рахівних слів у китайській мові відбувалося в три етапи, що корелюють з трьома стадіями розвитку концепції числа в дитини, виявленими Ж. Піаже.

1.2. Дієслівне рахівне слово та його особливості як виду рахівних слів

Рахівні слова для дієслів служать для того, щоб підрахувати кількість разів здійснення будь-якої дії; скільки разів було вчинено дію. Наприклад, «я сьогодні поїв двічі».

У китайській мові не тільки іменники, а й дієслова, можуть мати при собі рахівні слова, які (в поєднанні з числівниками) показують, скільки разів відбувається певна дія, підкреслюють інтенсивність того чи іншого явища. Кількість спеціальних

рахівних слів дієслів невелика, в основному найбільш часто вживаними є такі слова: 次 cì, 下 xià, 回 huí, 顿 dùn, 阵 zhèn, 场 chǎng, 趟 tàng, 遍 biàn, 番 fān.

Спеціальні рахівні слова зазвичай не є лише словами, які виражають дію або зміну, крім цього вони ще включають широке лексичне значення, яке визначається контекстом. Дієслівні рахівні слова ставляться після дієслів і вказують на частоту вчинення дії.

Дієслівні рахівні слова можна розділити на дві категорії:

- позначення кратності (напр .: 下 儿 xiàr)
- метонімічні (напр .: 眼 yǎn)

Варіанти вживання рахівних слів дієслів. 次 cì — універсальне і найбільш часто вживане. Висловлює кількість повторів дії, зазвичай вживається в повторюваних діях. 下 xià висловлює частотність повторення дії, яке триває певний час.

Вживається з короткочасними діями (打 dǎ «бити, стукати», 敲 qiāo «стукати в двері», 摇 yáo «трясти», 想 xiǎng «думати», 玩 wán «грати», 讨论 tāolùn «обговорювати»).

Рахівне дієслово 回 huí так само як і 次 cì висловлює повторюваність дії, але в порівнянні з ним має більш глибоке забарвлення: (看 kàn «дивитися», 送 sòng «проводжати») — 你的家我去过三回。Nǐde jiā wǒ qùguò sānhuái — Я ходив до тебе додому три рази.

顿 dùn використовується зі словами 吃饭 chīfàn «їсти», 斥责 chìzé «звинувачувати», 打骂 dǎmà «лаяти» і так далі: 我每天吃三顿饭。Wǒ měitiān chī sāndùn fàn - Я їм тричі (три рази) в день.

阵 zhèn висловлює певний відрізок часу, зазвичай використовується з раптовими, порівняно короткими подіями: (刮风 guāfēng «дме вітер»), 下了一场雨。Xiàle yīzhèn yǔ — Йде дощ (Остапчук, 2014).

场 chǎng вказує на повторюваність дії і використовується з такими словами як 电影 diànyǐng «фільм», 歌舞 gēwǔ «виступ», 戏剧 xìjù «уявлення» і ін. (下(雨) xià(yǔ)

«йде дощ», 打(球) dǎqiú «грати в м'яч »): 明天 在 电影院 演出 一场 电影. míngtiān zài diànyǐngyuàn yǎnchū yīchǎng diànyǐng — Завтра в кінотеатрі показуватимуть фільм.

趟 tàng вживається з дієсловами 去 qù, 来 lái — йти, прийти, і разом з числівником висловлює кількість повторення цієї дії: 去年 我 去 欧洲 一趟 Qùnián wǒ qù Ōuzhōu yītàng — Торік я одного разу (один раз) їздив в Європу .

遍 biàn висловлює дію, яке виповнюється від початку до кінця: (看 kàn «читати», 说 shuō «говорити», 写 xiě «писати», 念 niàn «читати», 听 tīng «слухати», 翻译 fānyì «перекладати»): 这个 电影 我 看了 三遍. zhège diànyǐng wǒ kànle sān biàn — Я тричі переглянув цей фільм. (Мається на увазі, що фільм був переглянутий повністю від початку до кінця).

番 fān висловлює дію, яка потребує витрати часу і сил: 他 又 调查 了 一番. tā yòu diàochále yīfān Він знову провів дослідження.

Дуже багато потрібних слів є дієслівно-об'єктними словосполученнями, такі як 见面 jiànmiàn бачитися, 睡觉 shuìjiào спати, 吃饭 chīfàn є, 洗澡 xǐzǎo митися. Так дієслівно-об'єктні словосполучення мають структуру «дієслово+об'єкт», тобто, мають у своєму складі іменник, але іменник не може бути дієсловом і функціонувати як дієслово.

Наприклад, 吃饭 перекладається як «їсти», дослівний переклад «їсти їжу». 吃— це дієслово «є», 饭 — це іменник «їжа», «рис». У дієслівно-об'єктних словах класифікатори ставляться також після дієслова перед іменником. Дієслово + число + рахівне слово + іменник (Хє Цзе, 2001)..

— 他结过两次婚。 tā jiéguò liǎng cìhūn — Він одружився двічі.

— 我吃了四顿饭。 wǒ chīle sì dùnfàn. — Я їв чотири рази.

— 你得敲几下门。 nǐ děi qiāo jǐ xiàmén — Тобі потрібно постукати у двері кілька разів.

Іменники (об'єкти) як рахівні слова для дієслів. Простіше кажучи, це дієслівні рахівні слова, у ролі яких виступають іменники. 借用动量词 jièyòng dòngliàngcí метонімічне дієслівне рахівне слово; метонімічний дієслівний класифікатор.

Метонімічне — означає «переносне значення», тобто дієслівні рахівні слова в переносному значенні. Ось найпопулярніші з них:

- 看了两眼 kànle liǎng yǎn — Поглянув двічі (Дослівно: дивився два ока)
- 看两眼 kàn liǎng yǎn — Подивитись двічі (Дослівно: дивитися два ока)

Крім того, варто зазначити, що у розмовній мові можна використовувати як універсальне слово деяких дієслів. Next сі певною мірою такий же універсальний класифікатор для дієслів, як 个 gè для іменників. Наприклад:

- 我去过三次. wǒ qùguò sān cì — Я ходив тричі.
- 他试验三次. tā shìyàn sān cì — Я експериментував двічі.
- 我已记过三次. wǒ yǐ jìguò sān cì — Я вже записував тричі.
- 他打了弟弟很多次. tā dǎle dìdì hěnduō cì — Він багато разів бив молодшого брата.
- 我确实被抓住几次. wǒ quèshí bèi zhuā zhù jǐ cì — Мене справді ловили кілька разів.

Наступний класифікатор 遍(biàn, дослівний переклад: цілком, повністю, все. 遍 означає дію від початку остаточно)

请再说一遍. qǐng zàishuō yī biàn. Будь ласка, повторіть ще раз.

Якщо прибрати число, це теж матиме на увазі «один раз». 遍 без чисельного = 一遍 Якщо число дорівнює одному, то ієрогліф 1 у «один» часто просто скорочується.

- 请再说一次. qǐng zàishuō yī cì. Будь ласка, повторіть.
- 电话铃响了无数遍. diànhuà lín xiǎng le wúshù biàn. Телефон дзвонив незліченну кількість разів.
- 他早就就听了多少遍了. tā zǎo jiù tīngle duōshǎo biànle. Він уже давно чув це багато разів.
- 说一遍, 不如做一遍. shuō yī biàn, bùrú zuò yī biàn. Сказати – не зробити[27].

你的话 我已经听过很多遍了. У цьому пункті ми створюємо топик, коли доповнення 你的话 nǐ de huà, яке зазвичай стоїть після дієслова (присудка), виноситься

на початок речення. Зміна порядку слів (інверсія) необхідна емоційного виділення окремих частин речення (емфаза). При перекладі українською мовою також відбувається зміна порядку слів.

nǐ dehuà wǒ yǐjīng tīngguò hěnduō biànlē. Твої слова я вже чув багато разів. (Порівняйте з 我已经听过你的话很多遍了 - Wǒ yǐjīng tīngguò nǐ dehuà hěnduō biàn le - "Я чув багато разів твої слова")

我已经看了 10 多遍了. wǒ yǐjīng kànle shí duō biànlē. Я вже переглядав понад 10 разів.

我念了两遍. wǒ niànle liǎng biàn. Я читав двічі.

只讲一遍就好. zhǐ jiǎng yī biànjiù hǎo. Достатньо розповісти лише один раз.

这个歌很好听, 我想再听一遍 zhège gē hěn hǎotīng, wǒ xiǎng zài tīng yī biàn. Ця пісня дуже вродлива, я хочу прослухати ще раз.

Порівняння 看一遍 kàn yībiàn і 看一次 kàn yīcì. 遍biàn означає дію від початку до кінця, а Next cì означає короткочасну дію.

看一遍. kàn yī biàn. Прочитай/переглядай від початку до кінця.

看一次. kàn yī cì. Поглянь / Почитай разок.

我看了一遍书. wǒ kànle yī biànshū. Я прочитав книгу (від початку до кінця).

我看了一次书. wǒ kànle yī cìshū. Я глянув у книгу. / Я трохи прочитав книгу. (Прочитав трохи сторінок або просто глянув у книгу, або взагалі на книгу). 趟(tàng, дослівний переклад:)

我得去趟银行.

Китайці часто додають рахівне слово, коли в українській мові не потрібно уточнення, скільки разів відбувається дія. Якщо число дорівнює одному, то ієрогліф 1 «один» часто просто скорочується. На приклад:

- 我们今天下午去趟超市吧. wǒmen jīntiān xiàwǔ qù tàngchāoshì ba. Давай сьогодні ввечері сходимо на ринок.
- 你晚上应该去那边一趟. nǐ wǎnshàng yīnggāi qù nà biān yī tàng. Тобі варто сходити туди один раз увечері.

- 你能去趟邮局帮我寄封信吗? nǐ néng qù tàngyóujú bāng wǒ jì fēng xìn ma? Ти можеш сходити на пошту допомогти мені надіслати кілька листів?
- 白去了一趟. bái qùle yī tàng. Даремно сходив один раз.
- 今天白跑了一趟. jīntiān bái pǎole yī táng. Сьогодні даремно втікав один раз.
- 汽车多长时间一趟? qìchē duō cháng shíjiān yī tàng? Скільки часу на машині займає одна дорога?
- 去那儿的车多少时间一趟? qù nà'er de chē duōshǎo shíjiān yī tàng? Скільки часу їхати машиною в один шлях?
- 去年我去了趟北京. qùnián wǒ qùle tàngbeijīng. Минулого року я їздив до Пекіна.

Наступне рахівне дієслово 场(chǎng, для масштабних подій, таких як театральні виступи, кіно, спортивні події; гра, партія, матч; вистава, спектакль; сеанс; театр. картина, явище; сцена. Рахівне слово для справ, подій, явищ природи, дій, подій, станів, процесів; також для природних явищ).

Таким чином, рахівні слова є відображенням категоризації світу предметів у мисленні, тому їх ще називають класифікаторами та вони мають різні категорії, що відповідають різним членам речення. Вивчення рахівних слів можна простежити серед когорти таких китайських дослідників як Гао Мінкан, Люй Шусян, Чи Децзін, Чен Мейчжен, Ван Ляої котрі не лише звернули увагу на питання класифікації рахівних слів, а й дослідили іменні та дієслівні рахівні слова та їх особливості.

Висновки до Розділу 1

У сучасній китайській лінгвістиці поняття "рахівне слово" (量词 liàngcí) є важливою частиною мови, яка відповідає за вказування кількості об'єктів. Рахівні слова використовуються разом зі злічуваними іменниками, щоб вказати точну кількість предметів. Рахівні слова можуть бути класифіковані за кілька параметрів, таких як відношення до вимірюваної кількості (загальні, специфічні, відносні), формальні особливості (однослівні, складні, безлічеві) і функціональні властивості (обов'язкові, необов'язкові).

У китайській мові існує вид рахівних слів - дієслівне рахівне слово (动量词 dòng liàngcí), яке відповідає за вказування кількості предметів, що є результатом певної дії. Дієслівні рахівні слова є важливою частиною мови і мають свої особливості. Особливість дієслівних рахівних слів полягає в тому, що вони вказують на кількість предметів, що виникають внаслідок дії, тобто на результат дії. Ці рахівні слова зазвичай використовуються з дієсловами, що вказують на дію, наприклад, "сідати" (坐 zuò), "лежати" (躺 tāng), "стояти" (站 zhàn) тощо.

Дієслівні рахівні слова можуть бути однослівні або складні, і вони можуть мати різні форми, залежно від контексту та злічуваного іменника. Наприклад, для дієслів "сідати" та "лежати" використовуються різні дієслівні рахівні слова - 坐 (zuò) та 躺 (tāng), відповідно.

Дієслівні рахівні слова, також відомі як метонімічні дієслівні класифікатори, використовуються в китайській мові для позначення кількості виконаної дії. Вони можуть бути у формі іменників, які використовуються в переносному значенні для опису дії, або у вигляді універсального класифікатора для дієслів, які вказують на кількість виконаних дій. Найбільш популярними дієслівними рахівними словами є 借用动量词 (jièyòng dòngliàngcí) в переносному значенні, такі як 看了两眼 (kànle liǎng yǎn) та 看两眼 (kàn liǎng yǎn), а також класифікатор 遍 (biàn), що позначає повну кількість виконаної дії. Китайські дієслівні рахівні слова допомагають підвищити точність та спростити викладення кількості виконаної дії.

РОЗДІЛ 2. СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЄСЛІВНИХ РАХІВНИХ СЛІВ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

2.1. Функціональна типологія дієслівних рахівних слів китайської мови

Походження рахівних слів у китайській мові різне. Наприклад, вони можуть бути похідними від інших частин мови (іменників, прикметників, дієслів). Крім мірних функцій дані слова зберігають первісний зміст, що надає реченням додаткову модальність або емоційне забарвлення. Наприклад, 藍天上飄浮着几抹的白云 — у блакитному небі кілька білих хмар. Тут класифікатор 抹(mǒ) утворений від дієслова зі значенням «мазати, витирати».

З наведених прикладів випливає, що класифікатори мають не тільки рахівні функції, вони також вказують на стилістичні особливості вирази, відмінні риси підрахованих предметів. Неправильне використання рахівного слова позбавляє висловлювання конкретики та в свою чергу неправильно транслює образ.

Крім того, помилкове використання рахівного слова може спричинити втрату граматичних та стилістичних зв'язків, виражених у реченні, і зв'язок із загальним контекстом буде втрачено.

Так, до найбільш вживаних рахівних дієслів можна навести такі приклади 个ge (штука). Це слово також є універсальним рахівним словом та зазвичай використовується для уточнення кількості людей та предметів, які рахуємо штуками. 我有三个朋友 – Я маю трьох друзів.

Наступне рахівне слово 位wei (персона) також використовується для людей. Головна відмінність між 个, полягає у ступені формальності стосунків. 位 передбачає формальні стосунки, тому це рахівне слово можна використовувати для вчителів, професорів, керівництва, тощо. В той час за допомогою 个 можна порахувати друзів, одногрупників, колег (людей одного з вами віку та соціального статусу). Наприклад 这个学期我有三位汉语老师。— «В цьому семестрі в мене буде три викладача китайської мови!»

杯 bei (чашка, бокал) — використовується для вимірювання рідин стаканами або бокалами: 我喝一杯咖啡— «Я вип’ю чашку кави»

瓶 ping (пляшка, банка) — використовується для вимірювання рідин пляшками або банками: 他买了两瓶可乐— «Він купив дві пляшки кока-коли»

本 ben (книжки, щоденники, блокноти) — за допомогою цього слова будемо вимірювати кількість книжок та всіх паперових видань, що мають перепліт 老师送了我两本汉语书— вчитель подарував мені три китайські книжки.

套 tao (для наборів і будинків). Це рахувальне слово підходить для переліку різних видів наборів (посуду, інструментів, продуктів, тощо), а також будинків. 他很有钱，去年买了两套房子！— «Він дуже багатий, в тому році він купив дві квартири!»

Рахівне слово 家, яке до речі перекладається як «сім’я», використовуємо щоб показати кількість компаній, заводів, магазинів, банків, тощо. Історично будь-який бізнес в Китаї був і залишається сімейною справою, тому традиційно використовуємо саме це рахівне слово.

Також варто зазначити і про наступні варіанти рахівних дієслів китайської мови. А саме:

- 踢三脚 (tī sān jiǎo) – штовхнути три рази (15 Most Common Chinese Measure Words for Beginners.), (дієслово + числівник + іменник): тут варто відзначити, що допускається інверсія лічильного слова у словосполученні;
- 睡了几觉 (shuì le jǐ jiào) – трохи поспати (15 Most Common Chinese Measure Words for Beginners.), (дієслово + числівник + дієслово).
- 红了一片 (hóng le yì piàn) – почервонів (15 Most Common Chinese Measure Words for Beginners.), (дієслово + числівник + іменник).

Наведені вище класифікатори спочатку є іменниками, прикметниками, дієсловами, як рахівне слово вони виконують інші функції, займають граматичну позицію класифікаторів, але зберігають у своїй смисловій структурі семантичний компонент того слова, від якого утворено.

次(cì, «раз») рахівне слово подій, дій. 次означає короткочасну дію. У розмовній мові можна використовувати як універсальне слово деяких дієслів. 次 певною мірою такий же універсальний класифікатор для дієслів, як 个 gè для іменників.

- 我去过三次。 wǒ qùguò sān cì. — Я ходив тричі.
- 他试验三次。 tā shìyàn sān cì. — Я експериментував двічі.
- 我已记过三次。 wǒ yǐ jìguò sān cì. — Я вже записував тричі.
- 他打了弟弟很多次。 tā dǎle dìdì hěnduō cì. — Він багато разів бив молодшого брата.
- 我确实被抓住几次。 wǒ queshí bèi zhuā zhù jǐ cì. — Мене справді ловили кілька разів.

遍 (biàn, дослівний переклад: цілком, повністю, все. 遍 означає дію від початку остаточно.) Наприклад:

- 请再说一遍。 qǐng zàishuō yī biàn. – Будь ласка, повторіть ще раз.
- 请再说遍。 Якщо прибрати число, це теж матиме на увазі «один раз». 遍 без чисельного = 一遍 Якщо число дорівнює одному, то ієрогліф 一 yī «один» часто просто скорочується. qǐng zàishuō biàn. Будь ласка, повторіть ще раз.
- 请再说一次。 qǐng zàishuō yī cì. — Будь ласка, повторіть.
- 电话铃响了无数遍。 diànhuà lín xiǎng le wúshù biàn. — Телефон дзвонив незліченну кількість разів.
- 他早就听了多少遍了。 tā zǎo jiù tīngle duōshǎo biànle. — Він уже давно чув це багато разів.
- 说一遍, 不如做一遍。 shuō yī biàn, bùrú zuò yī biàn. Сказати — не зробити.

Зміна порядку слів (інверсія) необхідна емоційного виділення окремих частин речення (емфаза). При перекладі українською також відбувається зміна порядку слів. nǐ dehuà wǒ yǐjīng tīngguò hěnduō biànle. Твої слова я вже чув багато разів. Наприклад:

- 我已经听过你的话很多遍了 — Wǒ yǐjīng tīngguò nǐ dehuà hěnduō biàn le – «Я чув багато разів твої слова»

- 我已经看了10多遍了。wǒ yǐjīng kànle shí duō biànle — Я вже переглядав понад 10 разів.
- 我念了两遍。wǒ niànle liǎng biàn — Я читав двічі.
- 只讲一遍就好。zhǐ jiǎng yī biànjiù hǎo — Достатньо розповісти лише один раз.
- 这个歌很好听，我想再听一遍。zhège gē hěn hǎotīng, wǒ xiǎng zài tīng yī biàn — Ця пісня дуже цікава, я хочу прослухати ще раз.

Порівняння 看一遍 kàn yībiàn і 看一次 kàn yīcì. 遍biàn означає дію від початку до кінця, а 次cì означає короткочасну дію. Наприклад:

- 看一遍。kàn yī biàn – Прочитай/переглядай від початку до кінця.
- 看一次。kàn yī cì – Поглянь / Почитай разок.
- 我看了一遍书。wǒ kànle yī biànshū – Я прочитав книгу (від початку до кінця).
- 我看了一次书。wǒ kànle yī cìshū – Я глянув у книгу. / Я трохи прочитав книгу. (Прочитав трохи сторінок або просто глянув у книгу, або взагалі на книгу).

趟(tàng, дослівний переклад:) 我得去趟银行。Китайці часто додають рахівне слово, коли в мові не потрібно уточнення скільки разів відбувається дія. Якщо число дорівнює одному, то ієрогліф 一yī «один» часто просто скорочується. Я повинен йти в банк один раз. У значенні: Я маю сходити до банку. При перекладі змінилася форма дієслова з «йти» на «сходити», що означає йти один раз.

- 我们今天下午去趟超市吧。wǒmen jīntiān xiàwǔ qù tàngchāoshì ba. – Давай сьогодні ввечері сходимо на ринок.
- 你晚上应该去那边一趟。nǐ wǎnshàng yīnggāi qù nà biān yī tàng. Тобі варто сходити туди один раз увечері. 你能去趟邮局帮我寄封信吗? — Ти можеш сходити на пошту допомогти мені надіслати кілька листів?
- 白去了一趟。bái qùle yī tàng. — Даремно сходив один раз.
- 今天白跑了一趟。jīntiān bái pǎole yī tàng. — Сьогодні даремно втікав один раз.
- 汽车多长时间一趟? qìchē duō cháng shíjiān yī tàng? — Скільки часу на машині займає одна дорога?

- 去那儿的车多长时间一趟? qù nà'er de chē duōshǎo shíjiān yī tàng? — Скільки часу їхати машиною в один шлях?
- 去年我去了趟北京。 qùnián wǒ qùle tàngbeijīng — Минулого року я їздив до Пекіна.

Рахівне слово 场(chǎng, для масштабних подій, таких як театральні виступи, кіно, спортивні події; гра, партія, матч; вистава, спектакль; сеанс; театр. картина, явище; сцена. Рахівне слово для справ, подій, явищ природи, дій, подій, станів, процесів; також для природних явищ)

- 他一离开后，我大哭了一场。 tā yī líkāi hòu, wǒ dà kūle yī chǎng — Як тільки він пішов, я розплакалася.
- 他挺过了一场病。 tā tǐngguòle yī chǎngbìng — Я прохворіла разок. (Дослівно: Я витримала одну хворобу)
- 你们白高兴了一场。 nǐmen bái gāoxìngle yī chǎng — Ви даремно раділи.
- 他生了一场病。 tā shēngle yī chǎngbìng — Він захворів.
- 我经历了一场噩梦。 wǒ jīnglìle yī chǎngè mèng — Я прожив через страх.
- 明天我校将有一场电影。 míngtiān wǒ xiào jiāng yǒuyī chǎngdiànyǐng — Завтра до нашого

Рахівне слово 回(huí, слово для дій, рухів). Наприклад:

- 我去过两回。 wǒ qùguò liǎng huí — Я ходив двічі.
- 我们玩一回吧! wǒmen wán yī huíba! — Давай розважимося!
- 可能她哭过一回。 kěnéng tā kūguò yī huí — Можливо, вона плакала.
- 粉底液仅用过三回。 — Тональним кремом користувався тричі.
- 我去过他们家两回。 wǒ qùguò tāmen jiā liǎng huí — Я ходив до них додому тричі.
- 我到过一基辅。 wǒ dàoquò yī Jīfū — Я був у Києві одного разу.

Наступним варіантом є 下(xià, використовується для короткочасних дії, таких як «натиснути», «смажити», «відкрити». Наприклад, «спробуй варення». Або «відкрий вікно», адже щоб відкрити вікно не потрібно витратити багато часу.)

- 我听到他敲了三下。wǒ tīng dào tā qiāole sān xià — Я почув, як він постукав тричі.
- 吃一下吧。chī yī xiàba — Спробуй.
- 请帮我一下。qǐng bāng wǒ yī xià — Будь ласка, допоможи мені небагато.
- 请开一下窗户。qǐng kāi yī xiàchuānghù — Будь ласка, відчини вікно.
- 你得敲几下门。nǐ děi qiāo jǐ xiàmén — Тобі потрібно постукати у двері кілька разів.
- 我能再另外讲一点吗? wǒ néng zài lìngwài jiǎng yī diǎnma? — Чи можу я ще щось сказати?
- 你想吃一点吗? nǐ xiǎng chī yī diǎnma? — Хочеш поїсти?
- 您能说慢一点吗? nín néng shuō màn yī diǎnma? — Ви можете говорити трохи повільніше?
- 但我可能迟一点。dàn wǒ kěnéng chí yī diǎn — Але я, можливо, запізнюся небагато.

Лічильне слово 条(zāo, виражає кількість подорожей)

- 他很想一遭北京。tā hěn xiǎng qù yī zāoběijīng — Він дуже хоче здійснити подорож до Пекіна.
- 如果你想去超市，那我们就晚上走一遭吧。— Якщо ти хочеш сходити на ринок, то давай ми увечері сходимо.

阵(zhen, дослівні варіанти перекладів: сутичка; вибух, порив; напад. Вказує кількість короткочасних дій.)

- 大家大笑了一阵。dàjiā dà xiàole yī zhèn — Усі засміялися.
- 吹过一阵微风。chuīguò yī zhènwéifēng — Повіяв легкий вітерець.
- 她突然间觉得一阵恶心。tā turán jiān juéde yī zhènxīn — Він раптом відчув напад нудоти.
- 人群中爆发出一阵笑声。— У натовпі вибухнув гучний сміх.

2.2. Структурно-семантичні особливості рахівних слів дієслова в китайській мові

Дієслівні рахівні слова служать для вираження того, скільки разів або який час відбувається дія. У спрощеному вигляді поєднання дієслів з дієслівними рахівними словами відбувається згідно зі схемою з наступним порядком слів: 动词 + 数词 + 动量词 动量词 можна розділити на дві категорії.

1) Перша з них – власне рахівні слова для дієслів: 次, 遍, 趟, 番, 场, 下, 顿, 阵 та ін:

- 今天我在学校遇见小明两次 — Сьогодні у школі кілька разів стикалася із Сяо Міном.
- 她问了我好几遍 — Вона спитала мене досить багато разів.
- 他想坐下痛哭一场 — Йому захотілося сісти і розплакатися.
- 她又前前后后想了一下。 — Вона знову від початку до кінця все обдумала
- 小王今天来了三趟都没有看到你 — Сяо Ван приходив сьогодні тричі, так і не побачив тебе
- 小龙气呼呼地诉说了一顿 – Сяо Лун пояснив, насилу стримуючи гнів.
- 他左思右想，琢磨了一阵，还是去了。 — Він прикинув і так і так, і ретельно зваживши, таки пішов.

Слова 次, 遍, 趟 найчастіше використовуються як рахівні слова, що позначають кратність, тому числівники перед ними не обмежені цифрою 1. Але зі словами, які частіше позначають якусь тимчасову тривалість дії - 番、场、下、顿、阵 -, використовується тільки 1 (якщо не мається на увазі тимчасовий відрізок, то, звичайно, можуть бути використані й інші числівники).

При цьому тимчасовий відрізок невизначений, про нього можна судити лише з контексту.例如

- 你们先相互了解了解，好好儿考虑一下。 — Ви спершу познайомтеся один з одним і добре все обміркуйте.

В даному випадку виражений за допомогою 1 тимчасовий відрізок відносно тривалий. А в прикладі нижче навпаки:

- 你得帮帮我，帮我一下！ — Мені потрібно, щоби ти допоміг. Допоможи трохи!

А в даних прикладах 两下 і 几下 позначають неточну кількість разів:

- 屋门上轻轻地敲了两下. У двері легенько постукали кілька разів.

2) Друга категорія дієслівних рахівних слів — метонімічна. Замість спеціальних рахівних слів для дієслів в цій якості використовуються іменники, які знаходяться в тому чи іншому зв'язку з конкретною дією: 睡一觉, 叫一声, 打一拳, 踢一脚, 放一枪, 咬一口, 看一眼 тощо. Наприклад:

- 他把烟给我抽两口. — Він дав мені затягнутися кілька разів.
- 让我也打一拳! — Дай мені теж ударити разок!
- 他看了我一眼, 转身就走了 — Вона глянула на мене, розвернулася і пішла.

Деякі дієслівні рахівні слова можна зустріти такими, що стоять перед дієсловом. Така конструкція служить для підкреслення стислості або миттєвості дії. 例如

- 火又一下冒了上来 — І полум'я знову спалахнуло.
- 他不睡了, 一脚踢开了被子, 他坐了起来 — Не заснувши, він відштовхнув ногою ковдру і сів.

Деякі дієслівні рахівні слова ідентичні іменним і можуть поєднуватися з іменниками. 例如

- 吸了两口烟, 他完全醒明白了 — Зробивши пару затяжок, він повністю прийшов до тями і все зрозумів.
- 镇上的居民都松了一口气 — Жителі містечка зітхнули з полегшенням.

Також варто зазначити, що дуже багато потрібних слів є дієслівно-об'єктними словосполученнями, такі як 见面 jiànmiàn бачитися, 睡觉 shuìjiào спати, 吃饭 chīfàn є, 洗澡 xǐzǎo митися. Так дієслівно-об'єктні словосполучення мають структуру «дієслово+об'єкт», тобто, мають у своєму складі іменник, але іменник не може бути дієсловом і функціонувати як дієслово.

Наприклад, 吃饭 перекладається як «їсти», дослівний переклад «їсти їжу». 吃 – це дієслово «є», 饭 – це іменник «їжа», «рис». У дієслівно-об'єктних словах класифікатори ставляться також після дієслова перед іменником. Дієслово + число + рахівне слово + іменник

- 他结过两次婚。 tā jiéguò liǎng cìhūn — Він одружився двічі.
- 我吃了四顿饭。 wǒ chīle sì dùnfàn. — Я їв чотири рази.
- 你得敲几下门。 nǐ děi qiāo jǐ xiàmén — Тобі потрібно постукати у двері кілька разів.

Іменники (об'єкти) як рахівні слова для дієслів. Простіше кажучи, це дієслівні рахівні слова, у ролі яких виступають іменники. 借用动量词 jièyòng dòngliàngcí метонімічне дієслівне рахівне слово; метонімічний дієслівний класифікатор. Метонімічне — означає «переносне значення», тобто дієслівні рахівні слова в переносному значенні. Ось найпопулярніші з них:

- 看了两眼 kànle liǎng yǎn — Поглянув двічі (Дослівно: дивився два ока)
- 看两眼 kàn liǎng yǎn — Подивитись двічі (Дослівно: дивитися два ока)
- 砍了一斧子 kǎnle yī fǔzi — Вдарив сокирою один раз (Дослівно: рубав одну сокиру)
- 咬了一口 yǎole yīkǒu — Укусив один раз (Дослівно: укусив один раз)
- 咬一口 yǎo yīkǒu — Кусати один раз (Дослівно: кусати в один рот)
- 踢了几脚 tīle jǐ jiǎo — Вдарив ногою кілька разів (Дослівно: вдарив кілька разів ногою)
- 喊了一嗓子 hǎnle yī sāngzi — Гучно крикнув один раз / Крикнув на все горло один раз (Дослівно: голосно крикнув на все горло)
- 砍了三刀 kǎnle sān dāo — Вдарив ножом три рази (Дослівно: вдаряв три ножі)
- 切三刀 qiè sān dāo — Різати ножом три рази (Дослівно: різати три ножі)
- 画了一笔 huàle yī bǐ — Провів одну рису (Дослівно: малював одну кисть)
- 放了一枪 fàngle yī qiāng — Вистрілив один раз (Дослівно: вистрілив одну рушницю)

- 插一嘴 chā yī zuǐ — Перебити один раз
- 踢两脚 tī liǎng jiǎo — Пнути двічі
- 他踢了我一脚。 tā tīle wǒ yī jiǎo. Він штовхнув мене один раз.
- 我打了他一巴掌。 wǒ dǎle tā yī bāzhāng. Він ударив мене долонькою.

Таким чином, рахівні слова для дієслів служать для того, щоб підрахувати кількість разів скоєння будь-якої дії; скільки разів було здійснено дію.

Висновки до Розділу 2

Дієслівні рахівні слова - важлива складова китайської мови, що допомагає виразити кількість разів або тривалість дії. Їх поєднання з дієсловами відбувається згідно зі стандартною схемою, що включає числівник, дієслівне рахівне слово та дієслово.

Перша категорія дієслівних рахівних слів, яка включає слова 次, 遍, 趟, 番, 场, 下, 顿, 阵 та інші, найчастіше використовується для позначення кратності дії. Числівники перед ними не обмежені цифрою 1, але з іншими рахівними словами, які позначають тимчасову тривалість дії, такими як 番、场、下、顿、阵, використовується тільки число 1.

Тимчасовий відрізок, про який йдеться, невизначений, але можна судити про нього лише з контексту. Деякі дієслівні рахівні слова можна зустріти такими, що стоять перед дієсловом, що підкреслює стислість або миттєвість дії.

Друга категорія дієслівних рахівних слів метонімічна. Іменники використовуються в якості рахівних слів для дієслів, що знаходяться в зв'язку з конкретною дією. Ця конструкція допомагає точніше виразити кількість разів, які дія була виконана.

Загалом, дієслівні рахівні слова є важливою частиною китайської мови, що допомагає виразити кількість разів або тривалість дії, що робить мовлення більш точним та зрозумілим.

ВИСНОВКИ

Розглянувши питання структурно-функціональні особливості дієслівних рахівних слів у сучасній китайській мові можна зробити висновки, що рахівні слова присутні не у всіх мовах.

Китайська мова відноситься до тієї когорти мов, у граматиці якої зустрічаються дані слова досить часто. Етапи розвитку історії розвитку рахівних слів у китайській мові: до епохи Західної Чжоу (XXVIII ст. до н.е.), коли класифікатори були відсутні; від Західної Чжоу, коли з'явилися перші рахівні слова (匹, 夫, 两) до епохи Тан – поки відбувся бурхливий кількісний розквіт цієї частини мови; після епохи Тан, коли рахівне слово 个 почало функціонувати в якості універсального.

У старокитайській мові не було рахівних слів. Існує кілька різних пояснень їх появи, зокрема, необхідність надати певну категоризацію іменникам, хоча це і не є першоосновою їх появи.

В китайській мові не тільки іменники, а й дієслова, можуть мати при собі рахівні слова, які (в поєднанні з числівниками) показують, скільки разів відбувається певна дія, підкреслюють інтенсивність того чи іншого явища.

Кількість спеціальних рахівних слів дієслів невелика, в основному найбільш часто вживаними є такі слова: 次 cì, 下 xià, 回 huí, 顿 dùn, 阵 zhèn, 场 cháng, 趟 tàng, 遍 biàn, 番 fān.

Класифікатори мають не тільки рахункові функції, вони також вказують на стилістичні особливості вирази, відмінні риси підрахованих предметів. Неправильне використання рахівного слова позбавляє висловлювання конкретики та в свою чергу неправильно трансліює образ.

Помилкове використання рахівного слова може спричинити втрату граматичних та стилістичних зв'язків, виражених у реченні, і зв'язок із загальним контекстом буде втрачено.

У спрощеному вигляді поєднання дієслів з дієслівними рахівними словами відбувається згідно зі схемою з наступним порядком слів: 动词 + 数词 + 动量词 动量词 можна розділити на дві категорії.

Перша з них – власне рахівні слова для дієслів: 次, 遍, 趟, 番, 场, 下, 顿, 阵 та ін., натомість інша – лічильні слова 次, 遍, 趟 найчастіше використовуються як рахівні слова, що позначають кратність, тому числівники перед ними не обмежені цифрою.

Дуже багато потрібних слів, є дієслівно-об'єктними словосполученнями, такі як 见面 jiànmiàn бачитися, 睡觉 shuìjiào спати, 吃饭 chīfàn є, 洗澡 xǐzǎo митися. Так дієслівно-об'єктні словосполучення мають структуру «дієслово+об'єкт», тобто, мають у своєму складі іменник, але іменник не може бути дієсловом і функціонувати як дієслово.

Наприклад, 吃饭 перекладається як «їсти», дослівний переклад «їсти їжу». 吃 – це дієслово «є», 饭 — це іменник «їжа», «рис». У дієслівно-об'єктних словах класифікатори ставляться також після дієслова перед іменником. Дієслово + число + рахівне слово + іменник.

АНОТАЦІЯ

数词是汉语语法的重要组成部分，反映了思想中对对象的分类，可以认为是量词。汉语中数词的发展可以追溯到西周时期，一直到数词“个”普及的近代。

除了名词外，数词在汉语中还可以和动词一起使用，强调某个动作的强度。然而，不正确地使用计数词会导致句子中语法和文体上的脱节，以及与整体上下文的联系丢失。

汉语计词研究一直是高敏堪、刘树山、迟德进、陈美珍、王辽等中国著名学者的研究课题。他们研究了计数词的分类及其特点。

总体而言，汉语中的数词是语法和思维的重要组成部分，可以对对象进行分类并强调动作的强度。仔细研究汉语动词计数词的结构和功能特征，有助于避免错误并确保句子结构正确。

分类词不仅具有计数功能，它们还指示表达的文体特征，区分被计数项目的特征。不正确地使用计数词会剥夺陈述的具体性，进而错误地传达图像。

在简化形式中，动词与动词计数词的组合按照以下词序的方案发生：动词+数字词+动量词。动量词可分为两类。

在汉语动词与数词的简单组合中，动词动作采用动词+数词+数词的形式。计数词可以分为两类。首先是动词的特定计数词，如次，遍，黑，番，场，下，顿，魔等。第二类是数词，如次，送，迈，最常用作倍数，所以前面的数词不限于数字。

汉语中许多有用的词都是动宾组合。例如，见面 jiànmiàn - 相见，下行 shuìjiào - 睡觉，吃奈 chīfàn - 吃饭，洗澡 xǐzǎo - 洗漱。此类短语具有“动词+宾语”的结构，即包含名词，但该名词不能作为动词发挥作用。

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. 15 Most Common Chinese Measure Words for Beginners. — URL : <https://improvementmandarin.com/most-common-measure-words/>
2. Loar, J. K. (2011). *Chinese syntactic grammar: Functional and conceptual principles*. Peter Lang. 522 с.
3. Wu, Y. (2017). *Interfaces of chinese syntax with semantics and pragmatics*. Taylor & Francis Group. 218 с.
4. Rimmington, D., & Yip, P.-C. (2016). *Chinese: A comprehensive grammar*. Taylor & Francis Group. 57 с.
5. Антоненко А. М. (2019). *Пособи вираження майбутнього часу в китайській мові. Ad orbem per linguas. До світу через мови: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції*. (м. Київ, с. 736.)
6. Беляєва А. В. (2016). *Класифікація частин мови у китайській мові*. №6 (33). С. 346-349.
7. Ван Ляо-И. (1954). *Основы китайской грамматики. Перевод с китайского*. – М.: Иностранная литература. с. 245
8. Го Сяньчжэнь. (2002). *先珍 现代汉语量词用法词典*. 北京 : 北京语文出版社 = *Современный китайский язык: Словарь способов использования счетных слов*. Пекин: Изд-во языка и лит-ры,. 234 с.
9. Горелов В. И. (1982). *Грамматика китайского языка*. 280 с.
10. Горелов В. И. (1989). *Еоретическая грамматика китайского языка: Учеб. пособие для студентов пед ин-тов* — М.: Просвещение,. 318 с.
11. Дем'янюк А. А. (2010). *Труднощі при вивченні української мови китайськими студентами / А. А. дем'янюк // актуальні проблеми української лінгвістики: Теорія і практика*. Київ. 153-158 с.
12. Дерєга Я. С., & Дерєга Р. Я. (2009). *Китайська мова для дітей від 9 до 209 років: Підруч. з китайської мови для всіх бажуючих. курс 1*. Декамерон-2002. 304 с.
13. Задоеико Т. П., & Хуан Шуин. (1993). *Основы китайского языка, вводный курс*. 272 с.

14. Кірносова Н. (б. д.). Лічильні слова китайської мови у світлі концепції числа Ж. піаже. — URL : http://webcache.googleusercontent.com/search?q=cache:8kO3yS_C2QEJ:irbis-nbu.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbu/cgiirbis_64.exe%3FC21COM%3D2%26I21DBN%3DUJR N%26P21DBN%3DUJRN%26IMA
15. Кірносова Н. (б. д.-b). Парадигма значень лічильного слова китайської мови: До проблеми функціонування. — URL : <http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/31329/18-Kirnosova-NEW.pdf?sequence=3>
16. Козоріг О. (2011). *Словосполучення та словотвір у сучасній китайській мові // вісник київського національного університету імені тараса шевченка.*
17. Мілова Д. І. (2020). *Аспекти китайських дієслів у вираженні української мови // сходознавство. актуальність та перспективи. тези доповідей I міжнародної науково-методичної конференції, 20 березня 2020р. С. 92-96.*
18. Остапчук А. Л. (б. д.). *Способи вираження руху в сучасній китайській мові.*
19. Чи Децзін, & Чен Мейчжень. (1988). *Рактична граматики китайської мови для іноземців. 742 с.*
20. Рахувальні слова в китайській мові. (б. д.). — URL : <https://buki.com.ua/blogs/rakhuvalni-slova-v-kytayskiy-movi/>
21. Ситник М. (б. д.). *Китайська грамота для українців / М. ситник // українська правда життя.* https://life.pravda.com.ua/society/2011/03/23/75647/view_print/
22. Фан Юйцин. (1998). *Прикладна китайська граматики. Пекін. 43 с.*
23. Чу Пэйжу, & Цзинь Найлу. (2002). *褚佩如。金乃逵 汉语量词学习手册。 – 北京。: 北京大学出版社 = Китайские счетные слова без слез: Учеб. справ. китайских счетных слов. Пекін. 198 с.*

24. Яхонтов С.е. (1957). *Категорія дієслова у китайській мові*. Ленінград. 54с
25. 汉字资源 (2005). *当代新说文解字 篆文字*, 窦勇著. - 长春: 吉林文史出版 536页
26. 吕新莉英译 (2002). *汉语量词学习手册* 褚佩如, 金乃逵编。
27. 王力文集 第二卷 (1989). *中国现代语法/力王*. 山东教育出版社 568.
28. 何杰著 (2001). 民族出版社 443页
29. 说文解字. (2006). *(东汉) 许慎著; 李翰文译注; 朱振华按语* 北京 1234页。
30. Ма Цзяньчжун. (1988). *Грамматика пана Ма*. Комерційне видавництво.